

EUROPAFORUM NORRA SVERIGE 2007-

1. INLEDNING

Europaforum Norra Sverige är ett partnerskap och en mötesplats för politiker på lokal, regional, nationell och europeisk nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. Syftet är att öka kunskapen och medvetenheten om Europapolitiken i de fyra nordligaste länen samt att påverka denna i de delar den berör norra Sverige. Utgångspunkten är norra Sveriges förhållanden med långa avstånd, extrem gleshet och kargt klimat.

Arbetet, som sker i nära samverkan med andra lokala och regionala aktörer, inriktas på att stärka den regionala politiska nivåns möjligheter att delta i utformningen av ett antal politikområden. Ansvar delas mellan tre rapportörer från varje län.

Syftet är att:

- * Öka kunskaperna och medvetenheten om Europapolitiken i de politiska organen i de fyra nordligaste länen.
- * Utveckla samspelet mellan kommun- och landstingspolitiker respektive riksdagsledamöter i de fyra nordligaste länen och Sveriges EU-politiker i frågor med Europadimension.
- * Påverka Europapolitiken i de delar den berör Norra Sverige.
- * Integrera Europapolitiken med den politiska agendan på lokal och regional nivå, och därmed föra europafrågorna närmare medborgarna i Norra Sverige.

2. REGIONENS MERVÄRDE

Regionen erbjuder många goda utvecklingsmöjligheter genom exempelvis attraktiva livsmiljöer, relativt goda kommunikationer, hög tillgänglighet till högre utbildning och forskning samt en rad internationellt konkurrenskraftiga företag.

Inom regionen finns några av Sveriges mest expansiva områden, dessa utgör viktiga motorer inte bara i regionen utan också i ett nationellt och europeiskt perspektiv.

Området har en betydande del av Sveriges naturtillgångar i form av malm, skog och vattenkraft. Som en effekt av detta bygger regionens industristruktur i hög grad på en basindustri som utgörs av ett flertal av Sveriges ledande exportföretag. Samtidigt utvecklar nya kunskapsbaserade företag i regionen marknadsledande teknologi inom områden som kreativa näringar, bioteknik, energi och miljöteknik, säkerhet och sårbarhet, medicinsk teknik samt informations- och kommunikationsteknologi.

3. UTMANINGAR & VISION

Regionen utgör nära 55 procent av Sveriges yta men befolkas av endast 10 procent av landets totala befolkning. Regionen kännetecknas av denna gleshet, ett kallt klimat och ett perifert läge i förhållande till Centraleuropa.

Regionen genomgår demografiska förändringar med en negativ befolkningstillväxt framförallt på landsbygden. Den ekonomiska tillväxten koncentreras framförallt till de tätbefolkade områdena i regionen. Regionen förfogar emellertid över stora naturtillgångar till exempel skog, vattenkraft och mineraler. En effekt av detta är att regionens basindustri tillhör Sveriges ledande exportföretag.

Det perifera läget, den glesa befolkningen och det kalla klimatet är specifika faktorer som gett regionen speciella förutsättningar att utvecklas och konkurrera med omvärlden. Med god omvärldsbevakning och analys av politik förd på europainivå som är av intresse för Norra Sverige kan bättre förutsättningar för tillväxt och välfärd i regionen genereras.

För att Norra Sverige i framtiden skall vara en välmående region, som bidrar till Lissabonagendans förverkligande, krävs ett målmedvetet arbete för att utveckla näringsliv och infrastruktur. Genom att arbeta med strategisk bevakning och påverkan på europainivå, stärker vi våra möjligheter till sysselsättning, utbildning, god miljö med förnybar energianvändning, bra kommunikationer och en positiv demografi med en god folkhälsa. Genom att arbeta för jämställdhet och mångfald i regionen, stärker vi ytterligare våra möjligheter till god tillväxt. Genom Europaforum Norra Sverige kan arbetet på ett bra sätt koordineras och även bidra till att stimulera det regionala utvecklingsarbetet.

4. MÅLSÄTTNING

Målsättningen med Europaforum Norra Sverige tillvarata regionens intressen både på den europeiska arenan och i förhållande till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv. Tillsammans kan Europaforum Norra Sverige agera och framföra synpunkter med en röst. Därtill skall Europaforum Norra Sveriges öka kunskapen om den Europeiska Unionens politik bland politiska företrädare, regionala aktörer, näringsliv och medborgare i Norra Sverige.

Regionen Norra Sverige har på många områden kommit långt i utvecklingen och har mycket att delge andra regioner i Europa, exempelvis på energiområdet och gällande distansöverbyggande teknik. Det är viktigt att Europaforum Norra Sverige tillsammans verkar för att visa upp regionen på den europeiska arenan på de områden som vi varit och är framgångsrika och kan delge sin kunskap och erfarenheter.

5. ARBETSMETOD/FÖRDELNING

Europaforum Norra Sverige är ett nätverk som består av möten där lokala, regionala, nationella och europeiska politiker och andra lokala och regionala aktörer inbjuds delta. Europaforum Norra Sverige är en betydelsefull mötesplats och kunskapsarena där den Europeiska Unionens politik förstås och diskuteras i de avseenden där den berör Norra Sverige. Mötena sker med viss regelbundenhet men planeras framförallt i samspel med utvecklingen av politiken på den europeiska arenan.

Norrbottnens, Västerbottnens, Västernorrlands och Jämtlands län utser vardera tre rapportörer som företräder Europaforum Norra Sverige. För närvarande företräds Norrbotten av Brith Fäldt, Robert Forsberg och Kent Ögren. Västerbotten företräds av Ewa-May Karlsson, Erik Bergkvist och Harriet Classon. Västernorrland företräds av Benny Eriksson, Glenn Nordlund och Jonny Lundin. Jämtland företräds av Mona-Lisa Norrman, Tomas Andersson och Jens Nilsson som även är Europaforum Norra Sveriges ordföranden.

Europaforums ordförande är Jens Nilsson och vice ordförande är Ewa-May Karlsson. Bevakningsområdena har en ansvarig rapportör samt ytterligare två rapportörer som med hjälp av tjänstemännen bevakar och agerar.

Sammanhållningspolitiken: Tomas Andersson (ansvarig rapportör), Jonny Lundin och Jens Nilsson

Kommunikation och infrastruktur: Harriet Classon (ansvarig rapportör), Robert Forsberg och Benny Eriksson

Energi-miljö-klimat: Kent Ögren (ansvarig rapportör), Glenn Nordlund och Ewa-May Karlsson

FoU: Erik Bergkvist (ansvarig rapportör), Mona-Lisa Norrman och Britt Fäldt

Dessa rapportörer bistås av tjänstemän från alla fyra läns landsting, kommunförbund, länsstyrelser och regionkontor. Peter Hedman från Västerbottnens läns landsting håller samman tjänstemannagruppens arbete.

Rapportörerna och tjänstemännen möts regelbundet för att informera varandra om den senaste utvecklingen av den europeiska politiken samt om och hur den i så fall påverkar Norra Sverige och om några speciella åtgärder behövs vidtas för att belysa Norra Sveriges uppfattning i frågan.

Europaforum Norra Sverige har en webbsida där rapporter hittas från de stora nätverksmötena och där antagna positionspapper och ståndpunkter sammanfattas. Även visst informationsmaterial om Norra Sveriges förutsättningar i den europeiska kontexten samt kontaktuppgifter till alla rapportörer och tjänstemän finns där.

5. STRATEGI

Vid Europaforum Norra Sveriges 10:e session som genomfördes i Luleå 21-22 februari 2007 diskuterades och bearbetades frågor som är viktiga för Norra Sverige att bevaka och arbeta med framledes. Forumet kom fram till att arbetet i Europaforum måste präglas av långsiktighet eftersom just långsiktiga analyser bidrar till möjligheterna att samla kraft och att i god tid agera vilket positivt påverkar de slutliga resultaten. Mot bakgrund av att begränsade resurser står till förfogande bör arbetet fokuseras och stärkas på för regionen viktiga framtidsfrågor.

Sammanhållningspolitiken är en mycket viktig framtidsfråga men även den europeiska dimensionen av kommunikations-, infrastruktur-, energi-, och miljöfrågorna är av stort intresse för Norra Sverige att bevaka. För en framgångsrik bevakning av dessa frågor bör även utvecklingen på europainivå angående FoU-politiken och statsstöd följas speciellt i de avseenden som den berör kommunikations-, infrastruktur-, energi- och miljöfrågor.

7. BEVAKNINGSSOMRÅDEN

Regionen Norra Sverige gränsar mot Norge i väster och Finland i öster. En del av regionen ingår i Barentsregionen som även omfattar den nordvästra delen av Ryssland. Östersjön har betydelse för Norra Sverige såväl som gränsöverskridande samarbeten med angränsande regioner i Norge och Finland. Det territoriella och gränsöverskridande samarbetet i hela regionen är mycket omfattande vilket stärker hela regionen i en global kontext. Regionen omfattas av EU:s politikområde Nordlig Dimension som syftar till att sätta fokus på viktiga frågor för norra Europa, dvs. dess främsta utmaningar och möjligheter vilket kan bidra till det Europeiska mervärdet.

7.1 Sammanhållningspolitiken

Europaforum Norra Sverige avser att:

- verka för en fortsatt kraftfull och förstärkt europeisk sammanhållningspolitik under pågående programperiod och för perioden 2014-2020.
- verka för att sammanhållningspolitiken även i fortsättningen, bl a med utgångspunkt i anslutningsfördraget, skall ta hänsyn till Norra Sveriges specifika förutsättningar med extremt gles befolkning, långa avstånd och kallt klimat. Detta skall bidra till att stärka Norra Sveriges förutsättningar att regionalt kunna göra prioriteringar som bidrar till fortsatt tillväxt på ett sätt som skapar ett mervärde såväl för Norra Sverige som för Europeiska unionen.
- skapa långsiktigt hållbara villkor för Norra Sveriges utveckling genom att verka för dels ökad tydlighet avseende Norra Sveriges förutsättningar i fördragstext, dels att Norra Sveriges förutsättningar beaktas inom samtliga berörda politikområden.
- verka för ökade insatser för att visa vad Norra Sverige bidrar till i EU, bl a genom ökat gränsöverskridande samarbete, och därmed bidra till att regionen, i ännu större utsträckning än idag, synliggörs i Europa.
- utveckla allianserna med andra regioner, bl a Norra Finland, i syfte att gemensamt delta i dialogen om budgetöversynen och den framtida sammanhållningspolitiken.
- verka för bättre förutsättningar för gränsöverskridande samarbete, bl a genom delta i dialogen om avveckling av gränshinder och utvecklade samarbetsformer.

Områdesbeskrivning

EU:s sammanhållningspolitik och budget 2007-2013 har varit en huvudfråga för Europaforum Norra Sverige under perioden 2000-2006. Genom intressebevakning, framtagande av faktarapporter, byggande av allianser, möten med kommissionärer och andra ansvariga på EU-kommissionen, kontakter med Näringsdepartementet, presentationer för EU-parlamentariker, kontinuerlig dialog och gemensamma ställningstaganden har Norra Sverige fått gehör för de speciella förutsättningar som råder i regionen. Europaforum har visat att man inte bara kan ta hänsyn till BNP när strukturfondsmedlen ska fördelas, utan andra faktorer såsom långa avstånd, kallt klimat, gles befolkning och andra geografiska faktorer måste vägas in. Framgången i arbetet märks inte enbart genom att se att andra delar av Sverige tagit efter Norra Sveriges arbetssätt, utan också genom faktiska siffror avseende fördelningen av strukturfondsmedlen åren 2007-2013.

Under perioden 2007-2013 inträffar ett antal större händelser som har betydelse för Europaforum Norra Sveriges verksamhet. Detta gäller översynen av EU:s budget 2008/2009, det svenska ordförandeskapet hösten 2009 och beslut om förutsättningar för den kommande strukturfondsperioden som börjar 2014.

Rådet ska nå en överenskommelse om EU:s långtidsbudget under 2009. Då skall alla budgetlinjer upp på bordet, strukturfonder likväl som jordbruk. Det är uppenbart att rådet, i samband med budgetöversynen, kommer att vilja staka ut nya politiska riktlinjer. Sannolikt kommer medlemsstater att eftersträva åtaganden om nationell finansieringsgrad redan 2009, för att tillämpas 2014. Uppgårelsen 2009 kommer därför att kunna bli styrande för kommande strukturfondsperiod.

I september 2007 lade kommissionen fram ett diskussionsunderlag för halvtidsöversynen av budgeten, i syfte att initiera en bred och förutsättningslös diskussion kring vad EU ska fokusera på i framtiden, vad EU skall finansiera och vad som är nationella angelägenheter. Detta innebär att det finns en ambition om en öppen diskussion om hur och på vilken nivå sammanhållningspolitiken skall skötas i framtiden.

Vid budgetöversynen kommer vissa medlemsstater att kräva snabbare förändringar av den gemensamma jordbrukspolitik. Det kan medföra att mer resurser frigörs för landsbygdsutveckling, men kanske också för sammanhållningspolitiken.

Den svenska regeringen har i sitt EU-arbetsprogram framhållit att regeringen anser att översynen av budgeten bör leda till en djupgående och genomgripande reform av EU:s budgetram och en omprioritering mellan utgifter. Bedömningen är att regeringen vill se en budget som koncentrerar sig på de områden som ger europeiskt mervärde.

DG REGIO framhåller bl a Mål 2 – konkurrenskraftsmålet - som ett mycket viktigt verktyg i processen att uppnå målen i Lissabonstrategin. Initiativet Regions for Economic Change är en ytterligare förstärkning av det territoriella samarbetet. Initiativet skall framhålla värdet av strukturfonderna i Lissabonprocessen och i att uppnå målsättningar även för andra direktorat.

Varje ordförandeland i EU samarbetar med den tidigare och den som tar över. Det kallas för trojkan. Hösten 2009 har Sverige ordförandeskapet i EU:s råd. Sverige kommer att vara del av den trojka som ska leda rådet till en överenskommelse efter budgetöversynen 2009.

Aktuella frågor 2007-2009

Budgetöversynen

Bevaka:

- Följa och påverka arbetet med översynen av EU:s budget och följdändringar, som redan har inletts av kommissionen och i det svenska regeringskansliet.

Agera:

- Ta fram och lämna synpunkter från Norra Sverige med utgångspunkt i det diskussionsunderlag som kommissionen tagit fram avseende halvtidsöversynen av budgeten.

- Föra dialog med EU, regering och riksdag om förhållanden och villkor för regionen. Informationen till regering och regeringskansliet följs upp med följdiskussioner om översynen av EU:s budget.

Ordförandehalvåret 2009

Agera:

- Framtagande och genomförande av strategi för Sveriges ordförandeskap i EU med avseende på budgetöversynen, framtida sammanhållningspolitiken m m.
- Initiera, förbereda och genomföra aktiviteter. Varje ordförandeland organiserar informella ministermöten. Det arrangeras också ett stort antal andra möten och besök i ordförandelandet.

Strukturfonderna efter 2013

Bevaka:

- Följa och påverka EU:s sammanhållningsrapporter, Regions for economic change, hur landsbygdspolitiken utvecklas och dess koppling till sammanhållningspolitiken m m.

Agera:

- Framtagande och genomförande av en strategi för påverkan på sammanhållningspolitik och landsbygdsutveckling efter 2013 omfattande en samsyn om prioriteringar. Detta omfattar bl a analys och deltagande i dialogen om framtida strategier och kriterier för sammanhållningspolitiken och initiativ till en gemensam manifestation av svenska regioner i Stockholm för att visa på sammanhållningspolitiken betydelse.

7.2 Kommunikation och infrastruktur

Europaforum Norra Sverige avser att:

- arbeta för att den s.k. Botniska korridoren får status som prioriterat infrastrukturstråk i det europeiska transportnätet (TEN-T).
- utveckla infrastrukturen i Norra Sverige bland annat genom förbättrade transnationella stråk i öst-västlig och nord-sydlig riktning.
- verka för att NEW/northern axis ska bibehålla statusen som pan-europeisk transportkorridor och bli ett prioriterat projekt.
- vidareutveckla den digitala infrastrukturen i Norra Sverige och skapa förutsättningar distansoberoende tjänster.

Logistikflöden i norra Sverige

Områdesbeskrivning

Det europeiska transportnätet, TEN-T, omfattar i huvudsak järnvägar, Europavägar, hamnar och flygplatser. Inom TEN-T ges merparten av det ekonomiska stödet till 30 prioriterade transnationella projekt. En grundförutsättning för stöd från TEN-T är att projekten är prioriterade i de nationella finansieringsplanerna. I anslutning till TEN-programmet finns också fem paneuropeiska transportkorridorer som länkar EU med omvärlden. Europaforum Norra Sverige har drivit ett framgångsrikt arbete för få NEW-korridoren, så kallad Northern Axis, klassat som en av dessa fem Paneuropeiska transportkorridorer.

I april 2007 initierades en översyn av nya prioriterade projekt inom TEN-T som kommer att ske 2009. Kommissionen ser positivt på att förbinda Nordiska triangeln, som förbinder de nordiska huvudstäderna och Northern Axis med den *Botniska korridoren i nord-sydlig riktning i både Sverige och Finland*. Botniska korridoren i Sverige består av Haparandabanan, Norrbotniabanan, Botniabanan, Ådalsbanan och Ostkustbanan. Detta förutsätter att Sveriges regering lyfter fram den Botniska korridoren som Sveriges nästa prioriterade projekt inom TEN-T. Inom ramen för CPMR/Baltic Sea Commission drivs projektet Interbaltic som syftar till att ta fram strategier för infrastruktursatsningar, med fokus på intermodalitet mellan olika transportslag och stärkta öst-västliga förbindelser. Under 2006 lämnade Europaforum också yttrande om att få fler hamnar inklusive Trondheim prioriterade inom programmet Motorways of the Sea.

Europaforum Norra Sveriges intressen

En väl fungerande och sammanhållen infrastruktur och transportlogistik är en kritisk framgångsfaktor för Norrland. För att uppfylla de s.k. Lissabon- och Göteborgsmålen krävs konkurrenskraftiga transportlösningar som bygger på långsiktig hållbarhet. Detta innebär med nödvändighet att en fortsatt utbyggnad av järnvägsinfrastruktur har högsta prioritet, men även fungerande persontransporter ut i Europa från de regionala flygplatserna bör ha en hög prioritet. Oavsett hur en regionbildning i Norrland kommer att se ut efter 2011 kommer de interregionala kommunikationerna i Norrland också att vara viktiga.

Aktuella frågor 2007-8

Bevaka:

- Fortsatt bevakning av transport och kommunikationsfrågor
- Följa projektet Interbaltic och fortsatta aktiviteter kring Motorways of the Sea
- Beredskap att ge Norra Sveriges synpunkter på kommande Open Consultations
- Bevaka Northern Axis ställning som Paneuropeisk transportkorridor

Agera:

- Botniska korridorens möjlighet att erhålla status som prioriterad TEN-T projekt
- Utnyttja de politiska plattformar och nätverk som finns tillgängliga (t.ex. regionkommittén, parlamentet, CPMR, AER) för att driva kommunikations- och infrastrukturfrågor.

7.3 Energi-Klimat-Miljö

Europaforum Norra Sverige avser att:

- arbeta för att främja utvecklingen av förnyelsebar energi och bidra till en hållbar samhällsutveckling med klimatmålen i fokus.
- arbeta för att EU i sin miljöpolitik beaktar norra Sveriges villkor med kallt klimat, extremt gles befolkning och långa avstånd.

Områdesbeskrivning

Under Storbritanniens ordförandeskap hösten 2005 fördes energifrågan på allvar in på EU:s agenda. I takt med större naturkatastrofer de senaste åren har även klimatfrågan blivit ett av EU:s toppprioriterade områden. Under vårtoppmötet 2007 fastslogs förslag till strategiska riktlinjer gällande klimat- och energipolitiken vilka kommer att fastställas under år 2008.

Målet är att skapa en framtida energieffektiv ekonomi som svarar mot klimathotet och som ligger till grund för tillväxt och global konkurrenskraft. Bland annat innebär det sänkning av CO₂-utsläpp med minst 20 procent fram till år 2020. Till samma år skall också andelarna förnybar energi och biodrivmedel öka till 20 respektive 10 procent. Det innebär också en förstärkning av EU:s system för utsläppshandel och begränsningar av utsläpp från transportsektorn vilket direkt berör näringslivet i norra Sverige. Men de långsiktiga energi- och klimatmålen innebär också stora möjligheter för FoU och utveckling av nya affärsområden i norra Sverige. Stats- och regeringscheferna har också enats om att EU:s ska ha en ledande roll i att bekämpa klimatförändringar och att en global post-Kyoto överenskommelse ska slutförhandlas år 2009, d.v.s under Sveriges ordförandeskap.

Utöver de klimat- och energirelaterade målen kommer EU under de närmaste åren att fortsätta det gemensamma miljöarbetet inom exempelvis avfallshantering och vattenresursfrågan. Norra Sverige skiljer sig såväl befolknings- och klimatmässigt som geologiskt från övriga Europa. Detta beaktas sällan i de bindande direktiven som sedan implementeras på nationell nivå utan hänsyn till norra Sveriges specifika förutsättningar vilket onödigt försvårar och fördyrar miljöhanteringen hos kommunerna i norra Sverige.

Aktuella frågor 2007

Bevaka:

- Bevaka miljöpolicyfrågor så att Norra Sveriges särart beaktas
- Bevaka förslaget till strategiska riktlinjer inom klimat- och energi.
- Bevaka miljöpolicyfrågor som verkar försvårande och fördyrande för norra Sverige.

Agera:

- Agera gällande EU:s Grönbok om anpassning till klimatförändringen.
- Utnyttja de politiska plattformar och nätverk som finns tillgängliga (t.ex. regionkommittén, parlamentet, CPMR, AER) för att påverka energipolitiken
- Verka för att Norra Sverige kan bli en nod i ett nationellt nätverk för energi och miljö (DG energi önskar etablera nationella nätverk)
- Stärka förutsättningarna för att Norra Sveriges skog kan bli ett verktyg i en global miljöförbättringen (kolsänkor som binder koldioxid)

7.4 Forskning och utveckling

Europaforum Norra Sverige avser att:

- verka för ökad delaktighet inom forskning och utveckling som gagnar de fyra nordligaste länen.
- uppmuntra till ökat samarbete mellan universitet, institutioner, företagare i de fyra norra länen.
- ta initiativ till nätverk och agera inför 8:e ramprogrammet.

Områdesbeskrivning

Det sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7) antogs slutligen 18 december 2006. För att påverka utformningen av programmet har Europaforum bland annat medverkat till att samla regionen till en gemensam syn, tagit en egen position som kommunicerats med kommissionen samt uppmuntrat universiteten att påverka ingående delar.

FP7 avser åren 2007-2013 och omfattar cirka 500 miljarder svenska kronor. Programmet är uppbyggt i följande fyra delar, de så kallade specifika programmen:

- Samarbete - forskningssamarbete
- Idéer – grundforskning
- Människor – forskarrörlighet etc.
- Kapacitet – forskningsinfrastruktur etc.

Det första området är också det budgetmässigt största och omfattar i sin tur 10 ämnesområden där till exempel följande delar kan bedömas som extra intressanta: hälsa, bioteknik, informations- och kommunikationsteknik, produktionsteknik, energi, miljö, transport, samhällsvetenskap och humaniora samt säkerhet. Även de särskilda satsningarna på stöd till SME samt kunskapsregioner är värda att särskilt uppmärksamma.

Ett parallellt program som kommer att betyda mycket för kommersialisering, entreprenörskap, industriell konkurrenskraft, innovation, informations- och kommunikationsteknik, miljöteknik och intelligent energi är ramprogrammet för Konkurrenskraft och innovation, CIP.

Det rent praktiska arbetet med FP7 från Europeiska Kommissionens sida kan delas in i 1 till 2 åriga arbetsprogram där ett antal ansökningsomgångar inom varje arbetsområde specificeras. Arbetsprogrammen är viktiga att påverka. Den Europeiska Kommissionen nyttjar bland annat ett antal rådgivande grupper, arrangerar seminarier och expertmöten där Norra Sveriges deltagande bör stödjas..

Aktuella frågor/händelser

Bevaka:

- Bevaka de olika forsknings och innovationsprogrammen (FP7, CIP, COST, EUREKA) inkl de enskilda arbetsprogrammen, deltagande i regionen samt framtida utformning (löpande aktivitet 2007 -2013).
- Bevaka utvecklingen av ett framtida forskningsprogram efter 20013 (FP8)

Agera:

- Uppmuntra aktörer i regionen att delta i de forskningsanknutna program, titta på olika former som kan gynna Norra Sveriges framgång på området.
- Aktivt agera i förhållande till den svenska forskningspolitiken som hänger samman med EU:s forskningsprioriteringar.

7.5 Statsstöd

Europaforum Norra Sverige avser att:

- arbete inom detta område syftar främst till att EU:s regelverk inte skall utgöra någon begränsning vid utformningen av nationella stödordningar, framförallt vad gäller regionalstöden men även andra former av statliga stöd.
- bevaka de nationella stödordningarnas utformning och uppmuntra regionala aktörer att påverka denna utformning.

➤ verka för att svenska och europeiska prioriteringar samspelar för kapitalförsörjningsfrågan

Områdesbeskrivning

I de riktlinjer för statligt regionalstöd som EU antog i december 2005 är den generella målsättningen att koncentrera och minska statsstödet samtidigt som sammanhållningsmål och konkurrensneutralitet bevaras. När man talar om regionalstöd i detta sammanhang avser man normalt stöd till nyinvesteringar och endast i undantagsfall driftsstöd.

Det nu gällande regelverket motsvarar med råge norra Sveriges önskemål. Totalt har ambitionen att minska stödet genomförts, förutom i norra Sverige och norra Finland. Europaforum har genom sin mycket aktiva roll bidragit till att dagens regelverk bland annat ger möjlighet till högre stödnivåer, transportstöd (inkl. persontransportstöd) och andra former av icke tidsbestämda driftsstöd för att motverka avfolkning i de minst befolkade områdena. Dessutom tillåts numera även en ny form av stöd för att främja bildandet av nya företag i dessa områden. Europaforums ambition har varit att Sverige skulle utnyttja de ovan nämnda möjligheterna vid framtagningen av nationella stödordningar och stödkartor.

Europaforum Norra Sveriges intressen

EU har fastställt riktlinjerna för statligt regionalstöd för hela perioden 2007-2013. Sverige skickar dock kontinuerligt stödordningar till kommissionen för notifiering under regelverket och de enskilda stödordningarna kan dessutom ändras under perioden. Antas dessutom kommissionens förslag att förenkla hanteringen av stödordningar som faller under gruppundantagen finns ytterligare skäl för Europaforum att bevaka den nationella nivåns aktiviteter. Europaforum har svarat på den öppna konsultationen rörande gruppundantagen som lanserades av kommissionen med deadline 3 juni 2007.

Prioriteringen från regeringen har varit att motverka utanförskapet och till exempel satsa på kvinnligt företagande. Utformningen av de regionala stöden är inskickade och i princip beslutade. Undantaget är förslaget till förordning om regionalt transportbidrag. Detta inlämnades till kommissionen i slutet av mars. Här finns intransportbidraget med. Zonsystemet är däremot bortaget och ersatt med en indelning som anpassats till av SIKKA¹ beräknade merkostnader. Beslut kommer att fattas av kommissionen inom 2 månader från att all nödvändig dokumentation är inkommen. Kommissionen hanterar även andra regelverk för statliga stöd där det kan finnas anledning för Europaforum att följa utvecklingen.

Inom ramen för nu föreslagna strukturfondsprogram finns en möjlighet att nyttja en ny finansiell produkt som kallas Jeremie (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises). Systemet, som är framtaget i samarbete med EIF² men byggs regionalt, syftar till att förbättra tillgången till kapital för SME i regioner som har ett identifierat marknadsmisslyckande inom området kapitalförsörjning. Det ger möjlighet att ”återanvända” strukturfondsmedel genom olika typer av kapitalfonder, riskkapital, garantier etc.. Det är även möjligt att, i systemet, addera tillskott av kapital från andra finansiella aktörer.

¹ Statens institut för kommunikationsanalys

² Europeiska Investeringsfonden

Aktuella frågor 2007:

Bevaka:

- utformning av nationella stödordningar
- hur intransportbidraget hanteras
- svenska effekter av en fördubbling av tröskelvärdet för stöd av mindre betydelse (de minimis)
- revideringen av reglerna för gruppundantag (beslut väntas 2008)
- införande och utformning av Jeremie-initiativet i regionens strukturfondsprogram

Agera:

- Ge input till regelverket för statligt stöd till FoU och innovation

www.europaforum.nu